

Картини от фронта

„...за да се съхранят за вечни времена всички предмети, свързани със събитията, които бележат най-важните страници на нашата военна история...“

Заповед № 391 от 4 юли 1916 г. на Главноконандващия Действащата армия

Д-р Даниела Цанкова-Ганчева – заместник-директор на НИМ, посланик Лъчезар Петков, Галина Тодорова – директор на БКИ, Итка Траянова

На 15 октомври в галерията на Българския културен институт на ул. „Климентска“ 6 беше открита изложбата на Националния военноисторически музей „Картини от фронта“. Тя бе организирана със съдействието на БКИ и Посолството на Република България в Чешката република по повод 100-годишнината от началото на Първата световна война. С приветствени думи към посетителите на изложбата се обърна посланик Лъчезар Петков и директорът на БКИ Галина Тодорова. Д-р Даниела Цанкова-Ганчева – заместник-директор на Националния военноисторически музей, запозна присъстващи-

те с експозицията. Сред гостите бяха посланиците на Босна и Херцеговина – Данка Савич и на Македония – Паскал Стойчевски, представители на Министерството на външните работи на Чехия, представители на българската общност, чешки граждани и др. Експозицията

включваше 37 творби, рисувани на бойните полета по време на Балканските войни (1912–1913) и на Първата световна война (1914–1918) от емблематични художници като Димитър Гюдженов, Борис Денев, Владимир Димитров-Майстора, Никола Танев, Станю Стаматов, Стоян Райнов, Димитър Чорбаджийски-Чудомир, Александър Мутафов, Петър Морозов, Атанас Михов, Константин Щъркелов, Христо Йончев-Крискарец, Яким Банчев, Ярослав Вешин. Повечето от творците са завършили Държавното рисувално училище в София, в което преподава и чехът Ярослав Вешин,

чиито творби също бяха включени в експозицията. По време на Балканските войни някои от художниците са били мобилизирани, други се записват като доброволци в армията, а през Първата световна война много от тях вече са военни художници към Щаба на армията и към отделни нейни дивизии. Много от картините на тези художници са показани по инициатива на Щаба на действащата армия на обща художествена изложба още през 1916 г. в Берлин. Те са откупени от Военното министерство и съхранявани в новоучредения по това време Военен музей в София. Изложбата на Националния военноисторически музей „Картини от фронта“ ни даде възможност да се докоснем до оригиналните вече стогодишни платна на български художници-класици. Тя е художествен разказ за военните събития през Балканските войни и Първата световна война, отразяващ бойния дух и идеалите на изстрадалия български народ, невъзможността му да осъществи съкровения мечта за обединението на всички българи и носталгията по изгубените идеали.

Мария Захариева

Константин Щъркелов. Телеграфна станция

Вл. Димитров-Майстора.Офицери от 13 пехотен рилски полк, фронтът на р. Струма, 1917 г.

Снимки: Мария Захариева